
Zpívané soudničky Ivo Jahelky

I v advokátní kanceláři se můžete cítit dobře. Tím spíš, když tam nepřicházíte s problémem, ale na přátelský „polec“ s kamarádem. JUDr. Ivo Jahelka je doma v Jindřichově Hradci a v jeho kanceláři je pohoda, protože i on je v pohodě.

TEXT: JAN HORÁK, FOTO: ARCHIV IVO JAHELKY

Známe se nějakých 40 let a já mám dojem, že nestárneš ty ani tvé písničky. Vlastně ty trochu ano, šediny hovoří, ale ani ty nejstarší písničky jako by zub času neohlodal. Čím to je?

Moje písničky jsou svého druhu vtipy a vtip, pokud je dobrý a je dobře vyprávěn, tak nestárne. Je to svým způsobem fenomén, který se těmi léty prověřil. Mnohé věci, které jsem hrával kdysi, hraju i dnes a lidi na to reagují stejně nebo velmi podobně. Vždycky je to příběh ze života a já i říkám, že se opravdu stal. Vždycky to musí mít nějaký reálný podklad, to nejde ošidit. A lidi zajímá neštěstí nebo komický průšvih někoho jiného, to je velmi vděčné téma. Samozřejmě je třeba to zpracovat tak, aby to lidi bavilo i opakovaně. V těch příbězích je právo a soudy, to je pro mnoho lidí zvláštní svět, takové trochu neznámé ovoce, které by chtěli taky ochutnat. A to, že já ty příběhy vyprávím jako advokát, který v tom světě žije, vytváří

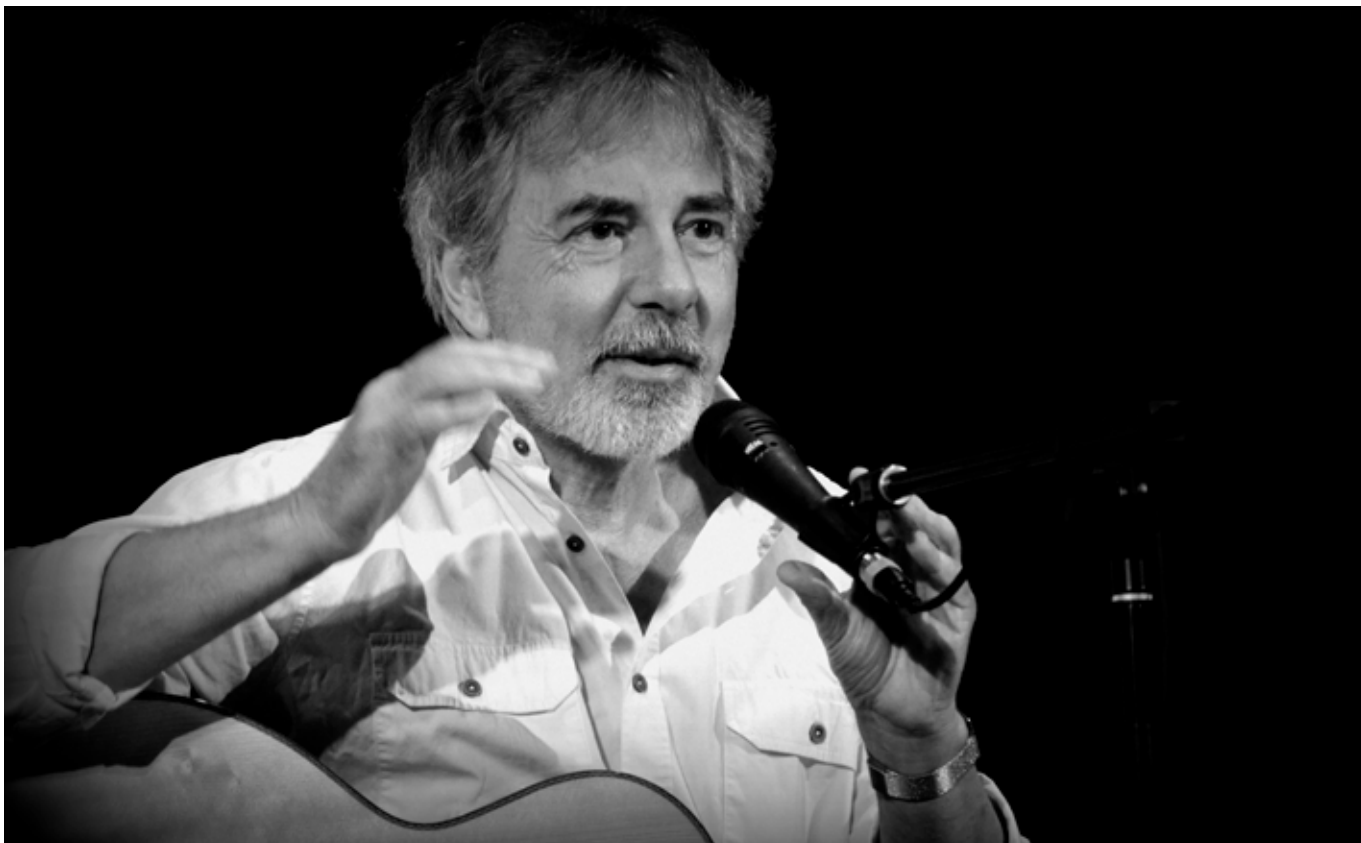
zvláštní směs serióznosti a srandy, která lidem pořád chutná.

Jak ten tvůj jedinečný koncept vznikl a co tomu předcházelo?

Já jsem měl jasný cíl, že se chci proslovit jako písničkář. Tehdy, v 70. letech, už letěli písničkáři, hlavně ti ze sdružení Šafrán. Jako student právnické fakulty jsem obcházel ty pražské kluby a sálky, kde hráli Merta, Hutka, Nos a další. Nábožně jsem je poslouchal, fascinovalo mě to a chtěl jsem být jako oni. Před kluby obyčejně stávaly dlouhé fronty, mnohdy nebylo snadné dostat se dovnitř, a já jsem chtěl, aby na mě taky stály takové fronty. Prostě jsem si vytkl jasný cíl, že už žádné psaní do šuplíku, že se musím nějak prosadit, že chci být jako oni.

Cíl a touha něčeho konkrétního dosáhnout jsou jedna věc, uskutečnit to druhá. Jak se ti to povedlo?

První texty jsem psal už pro country-folkovou kapelu na gymplu v Dačicích. To samozřejmě ještě nebyly soudničky, textoval jsem vesměs převzaté věci. Učil jsem se na tom, bylo to takové textařské samostudium. (smích) Tato zkušenost se mi, když jsem pak přišel do Prahy a stal se ze mě písničkář, samozřejmě hodila. Okouzlen a inspirovan Šafránem jsem hledal způsob, jak začít. V klubu Rubín na Malé Straně připravoval a uváděl Mirek Kovářik fantastické poetické pořady s názvem Zelené peří. Byla to jedinečná příležitost pro setkávání začínajících autorů, kde každý večer několik z nich mohlo prezentovat své výtvořky. Pořadem prošlo více lidí, kteří se později proslavili. Člověk tam s něčím přišel a ti ostatní mu na jednu stranu fandili, na druhou stranu mu bez milosti, s odpuštěním, tzv. umyli prdel. Takže to byla docela krutá, ale moc dobrá škola. Já jsem se tam snažil nějak vnutit a ještě jako návštěvníka mě Mirek vyzval, abych taky přinesl nějaké svoje věci. Měl jsem

pár písniček s „filozoficky“ zatěžkanými texty mladého rozervaného básníka. Mirek je všechny vyhodil, ale zaujala ho jedna věc, což už byla vlastně moje první zpracovaná soudnička, konkrétně Cikánská balada. Ta se hned chytla, a mně najednou došlo, že tohle by mohla být ta cesta pro mě. A vlastně se ukázalo, že je to díra na trhu, a tak šup do ní. (smích)

Dnes by se řeklo, že tě k tomu svébytnému stylu dovedlo ryzí marketingové uvažování, protože v tom, co děláš, nemáš dodnes žádnou konkurenci. Ale vraťme se ještě k tomu, co utvářelo tvé „profesní předpoklady“.

Jako kluk jsem hlтал úplně všechno. Maminka byla knihovnice v Dačicích, takže jsem měl neomezený přísun všeho možného, ale nesoustředil jsem se na nic speciálně. Byl to mišmaš od dobrodružných titulů až po Káju Maříka.

První texty jsem psal už pro country-folkovou kapelu na gymplu v Dačicích. To samozřejmě ještě nebyly soudničky, textoval jsem vesměs převzaté věci. Učil jsem se na tom, bylo to takové textařské samostudium.

Češtinu jsem měl rád, vždycky jsem měl jedničky, ale nijak zvlášť jsem se jí nad běžný rámec nevěnoval. Spíš mi ta schopnost pracovat s jazykem asi byla nadělena. Básničky jsem nikdy nepsal, ale poezii jsem měl rád, jako student jsem se účastnil soutěží v recitaci. Ta moje „spisovnost“ se hodí k té seriózní roli právníka, kterou pro posluchače představuju. Řeč by měla konvenovat s tou „látkou“, kterou v těch písničkách nabízím. Někdy to vytváří vítaný kontrast třeba i s trochu vulgárními verši v textu písničky.

Tu serióznost někdy i trochu přehráváš, nebo ne?

Už na první přehrávky pro krajskou agenturu jsem si musel připravit scénář pořadu. Přirozeně jsem to pojal trochu jako seminář o právu složený z perliček ze soudních síní a toho formátu jsem se potom držel a držím se ho dodnes. V tvorbě nepřímo navazuju na mistry

SOUDNIČKA – HUDEBNÍ ŽÁNŘ
Soudnička je krátký literární útvar typu fejetonu či povídky obvykle humorné či satirické povahy, který si za svůj námět bere skutečné události z praktického života zpravidla inspirované konkrétním soudním přelíčením (či jinými jemu podobnými úředními událostmi). Soudnička může mít i formu satirické básně či písňového textu. Ivo Jahelka se stal ikonou tohoto žánru.

soudniček, jakými byli Rudolf Těsnohlídek, Jaroslav Hašek, František Němec nebo Karel Poláček, toho mám úplně nejraději. Patří sem i rubrika Ze soudních síní a předsíní, která vycházela v časopise Díkobraz. Dřív bylo běžné, že se lidi chodili na soudy dívat. Místo do divadla šli na soud, byl to druh společenské zábavy.

Stává se, že si příběh někdy vyšperkuješ, že si k němu něco přimyslíš? Nebo se vždy striktně držíš předlohy?

Předlohy se držím a hlavně musím ctít pointu, která už v tom příběhu je, jinak by neměl tu sílu. Nic lepšího než to, co vymyslel sám život, já nevymyslím. Samozřejmě drobné fóry, které ovšem nesmí narušit tu původní linku příběhu, si s chutí dovolím.

Tvoje písničky nepřekvapují formou, ta je v podstatě dána možná i jen podvědomou inspirací kramářskými písněmi. Obsahově je to ale jinak. Na začátku máš příběh, jakýsi prefabrikát, který musíš kreativně uchopit. Vnímáš jako výhodu to, že co se témat týká, nemusíš hledat inspiraci?

Jsem trochu jako sochař, který dostane základní materiál a pak ho zpracovává. Já ty příběhy cíleně sbírám, mnohé mi posílají kolegové z právnické branže. Někdo sbírá angličáky nebo známky, já sbírám ty příběhy. A sbírám je, kde se dá. Skládám dost živelně a nápady jsem dostal přímo u soudu. Když to šlo, tak jsem si je zapsal, nebo prostě zapamatoval. Paměť mi slouží, což je důležité taky proto, abych se neopakoval. Těch rýmů už jsou tisíce. Teď jak byl covid, tak jsem

prohrabal šuplíky a regály, a našel jsem spoustu úžasných případů a příběhů, které mi lidi během let naposílali. Nevím, jak je možné, že jsem ty věci mohl nechat tak dlouho ležet ladem. Tak jsem se na to s velkou chutí vrhl, vybral jsem ty nejlepší kousky a udělal jsem asi 15 nových věcí. Takže mám díky covidu materiál na novou desku, jinak bych to nikdy nenapsal. Ale co teď s tím? Možná zase cedéčko vydané vlastním nákladem. Doufám, že u mé cílové skupiny CD úplně mrtvý nosič není. Snad je pořád dost lidí, kteří si na to chtějí sáhnout, které to potěší. ☒